

PROTOCOL DYSLEXIE

Op de Da Costaschool wordt gewerkt volgens het Protocol Leesproblemen en Dyslexie, een instrument ontwikkeld om leerkrachten te helpen bij het herkennen en aanpakken van leesproblemen en dyslexie.

Dit protocol houdt het volgende in: na drie achtereenvolgende hoofdmeetmomenten* kunnen ouders, op advies van de school, bij een vermoeden van ernstige dyslexie hun kind aanmelden voor diagnostiek en behandeling, vergoed door de zorgverzekeraar.

In uitzonderlijke gevallen kan een kind ook in aanmerking komen voor de vergoede zorg bij twee hoofdmetingen en één tussenmeting**. Deze uitzondering geldt voor kinderen met een erfelijke aanleg voor dyslexie (een dyslectische ouder), of voor kinderen die bij de eerste hoofdmeting al een forse lees- en spellingproblematiek hebben (V- scores voor zowel lezen als spelling). Een tussenmeting is pas toegestaan na een M4-toets.

* een hoofdmeting is een meting die plaatsvindt op het moment waarop de Cito-toets genormeerd is. De afnameperiode voor deze toetsen is januari/februari en mei/juni. De hoofdmeting waarop een leerling leesuitval laat zien, geldt als eerste hoofdmeting. Dit kan halverwege groep 3 zijn, eind groep 3, maar ook later.

** voor tussenmetingen geldt dat gebruik wordt gemaakt van de midden normering (M) bij afname in november t/m maart en van de eind normering (E) bij afname in april t/m oktober.

In het kort kan worden gezegd dat een leerling voor doorverwijzing naar de zorg in aanmerking komt als:

1. de scores op de 3 hoofdmetingen waren:
- lezen: V- score (laagste 10%)

OF

- lezen: V- score (laagste 16%)
- spelling: V- score (laagste 10%)

2. begeleiding voldeed aan kenmerken van effectief handelen

Voor kinderen in groep 2 bij wie een risico op het ontwikkelen van leesproblemen of dyslexie bestaat maken we gebruik van een screeningsinstrument. De resultaten van deze screening leiden tot interventies in de groep, maar maken geen deel uit van het traject om te komen tot vergoede diagnostiek en –zorg.

Kleuters met aanwijzingen voor taal- en spellingproblematiek bieden wij preventief het programma Bouw! aan. Bouw! is een interventieprogramma, computergestuurd, waarmee leesproblemen bij risicoleerlingen in groep 2 t/m 4 voorkomen kunnen worden. Het programma wordt begeleid door oudere leerlingen; zij worden als tutor ingezet. Mevrouw S. Latenstein monitort de voortgang en neemt de toetsen af.

Het programma Bouw wordt m.i.v. cursusjaar 2019-2020 ook ingezet voor de groepen 3 en 4. Ook zij worden begeleid door tutors en gevolgd door Mevr. S. Latenstein. De inzet van Bouw valt onder zorgniveau 3.

Het Protocol Dyslexie Diagnostiek & Behandeling (voor de zorg) stelt eisen aan de informatie die moet worden aangeleverd over het voortraject op school. De school levert het leerling-dossier aan dat nodig is voor aanmelding bij de gezondheidszorg. Een dossier, voorzien van een argumentatie voor het vermoeden van ernstige dyslexie en getekend namens het bevoegd gezag van de school is een noodzakelijke voorwaarde om voor vergoede zorg in aanmerking te komen.

ONDERSTEUNING OP SCHOOL/dyslexieonderzoek

Leerlingen waarvan het vermoeden bestaat dat zij in aanmerking komen voor vergoede diagnostiek en behandeling krijgen ondersteuning op zorgniveau 3. Volgens de procedure komen kinderen na de 2e hoofdmeting in aanmerking voor zorgniveau 3. Op de Da Costaschool start zorgniveau 3 direct na de eerste hoofdmeting en/of na signaleren van de leerkracht. Mevrouw S. Latenstein verzorgt deze ondersteuning, o.a. met de inzet van het programma Bouw!

Naast zorgniveau 3 biedt de Da Costaschool zorg op niveau 2 aan alle kinderen met een achterstand zo ook aan de kinderen met vermoede dyslexie. Zorg op niveau 2 wordt gegeven in de groep door de leerkracht (bijv. verlengde instructie en/of een leesgroepje).

Na de drie achtereenvolgende meetmomenten en ondersteuning op zorgniveau 3 komt een leerling met vermoeden van dyslexie in aanmerking voor een dyslexieonderzoek. Als uit dit onderzoek blijkt dat de leerling dyslectisch is, start de behandeling door bijv. ONL of RID en stopt ondersteuning op school op zorgniveau 3. We maken dan ruimte voor "nieuwe" leerlingen met een vermoeden van dyslexie. In de groep gaat de zorg op niveau 2 verder en loopt als een rode draad door de basisschool.

Na afronding van de behandeling kunnen kinderen in aanmerking komen voor gebruik van ondersteunende software. Om te bepalen of een kind baat heeft bij deze ondersteuning, bespreken we tijdens het afrondende evaluatiegesprek met de ONL- begeleider.

In de groep geeft de leerkracht verlengde instructie en past zo nodig de verwerkingsstof aan. De onderwijsbehoefte van het kind wordt vermeld in het groepsplan.

School stelt de leerlingen tevens in de gelegenheid thuis met diverse digitale oefenprogramma's te trainen en monitort dit oefenen.

ONDERSTEUNING THUIS

Het is van belang dat kinderen thuis blijven oefenen, niet alleen tijdens het ONL- of RID-traject, maar ook daarna. Het is belangrijk dat kinderen beseffen wat dyslexie inhoudt en dat ouders én kinderen accepteren dat er sprake is van dyslexie.

De leerkracht voert om de 6 weken een zorggesprek met ouders vanaf het moment van vermoeden van dyslexie. Tijdens dit gesprek komt o.a. aan de orde hoe het oefenen thuis verloopt.

TOETSING EN DYSLEXIE OP SCHOOL

Het Cito adviseert om alle leerlingen de toetsen onder dezelfde omstandigheden te laten maken. Alleen dan geven deze metingen een zuiver beeld, zodat een optimale vergelijkbaarheid van de resultaten van leerlingen met die van andere kinderen in hun groep en met de normgroep verkregen wordt.

Er kunnen omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken om voor kinderen met een dyslexieverklaring toch bepaalde aanpassingen te doen. Op de Da Costaschool komen alleen kinderen met een dyslexieverklaring (en waarvan school een kopie in bezit heeft) voor een aangepaste afname van een toets in aanmerking bij wie sprake is van ernstige dyslexie. Het betreft hier kinderen die een V of V- score behalen op hun CITO- toets voor lezen en/of spelling.

Onder aanpassing wordt verstaan;

1. Het vergroten van de toets op A3-formaat.
2. Meer tijd om de toets te maken.
3. De toets in meerdere delen afnemen.

4. De computer inzetten als hulpmiddel. Kinderen kunnen dan een voorgelezen- of een digitale versie van een Cito- toets maken.
5. Een toets van een lager niveau afnemen dan de standaardtoets van het afnamemoment; het toetsen op maat.

De school overlegt hierover met het kind en doet eventueel een voorstel voor een aangepaste afname. Niet alle kinderen ervaren namelijk dezelfde problemen met dyslexie.

Voor de toetsen begrijpend lezen gelden de volgende afspraken

In overleg met ouders en kind kan besloten worden tot de afname van een toets “op maat”. Op deze manier hoeft het kind niet een te moeilijke toets te maken en worden er nauwkeuriger toetsresultaten behaald. In heel uitzonderlijke gevallen kan worden besloten de tekst vóór de toetsafname al te laten lezen. De opgaven mogen niet worden ingezien en de tekst mag niet worden besproken. Het doel van de LVS-toetsen is vaststellen hoe goed kinderen geschreven teksten kunnen begrijpen om op basis daarvan het onderwijsaanbod beter af te stemmen. Als de toets zou worden voorgelezen, meet de toets niet meer zuiver begrijpend lezen, maar iets wat het midden houdt tussen begrijpend lezen en begrijpend luisteren. Naast de toets begrijpend lezen kan eventueel de toets begrijpend luisteren worden afgenomen om te kijken of de slecht gemaakte begrijpend lezen toets komt door dyslexie of mogelijk door geringe begripsvaardigheid. Hier moet een zorgvuldige afweging in worden gemaakt i.v.m. toename toetsdruk.

NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Op het moment dat een dyslectische leerling doorstroomt naar het Voortgezet Onderwijs draagt het Primair Onderwijs zorg voor overdracht van benodigde informatie middels het reguliere onderwijskundig rapport. Daarbij wordt helder aangegeven welke specifieke onderwijsbehoeften deze leerling heeft en welke hulp tot dan toe is geboden. Ouders zijn verantwoordelijk voor het overdragen van de dyslexieverklaring aan het Voortgezet Onderwijs.